

OTVORITEV EVROPSKEGA LETA SPRETNOSTI V SLOVENIJI

Izzivi, s katerimi se delodajalci in posamezniki srečujejo na področju zagotavljanja spretnosti

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (v nadaljevanju: MGTŠ) se zaveda pomena ustrezno usposobljenih in visokokvalificiranih kadrov – tako domačih kot tujih – za slovensko gospodarstvo. Na problematiko kadrov opozarjajo tudi predstavniki gospodarstva. Za to je ustanovljena tudi posebna krizna skupina v okviru MGTŠ.

Ugotavljamo, da je vse večja potreba po interdisciplinarnih znanjih in kompetencah. Na vseh ravneh izobraževanja bodo pomembna znanja in veščine potrebna za reševanje ključnih izzivov prihodnosti kot so digitalna preobrazba in prehod v 4. industrijsko revolucijo, staranje prebivalstva, zmanjševanje ogljičnega odtisa ter prilagajanje podnebnim spremembam. Zato je potrebno povečati interes mladih za določene izobraževalne programe oziroma poklice (trenutno deficitarne in poklice prihodnosti). Poklici, ki bodo pomembni za gospodarstvo v prihodnje, bodo čez nekaj let vključevali druge kompetence kot so potrebne danes. Zato se nam zdi pomembno, da bi se sistem razvijal v smeri večje prilagodljivosti pri pridobivanju kompetenc.

MGTŠ je pristojno za zagotavljanje razvojnih spodbud gospodarstvu oziroma podjetjem ter hkrati tudi za oblikovanje ustreznega poslovnega okolja za ustanavljanje, rast in razvoj podjetij – kar vpliva tudi na zadržanje in privabljanje usposobljenih kadrov. Izpostavimo lahko (i) ukrepe za mlade (osnovnošolci, dijaki, študentje), ki jih spodbujamo prek SPIRIT Slovenija, (ii) ukrepe za inovativna zagonska podjetja (startup) v obliki subvencij in semenskega kapitala ter mentoriranja/usposabljanja, (iii) univerzitetne inkubatorje in tehnološke parke, ki predstavljajo podporno okolje, itd..

Hkrati pa je MGTŠ oblikovalo zgoraj omenjeno posebno skupino, ki obravnava problematiko zaposlovanja, in sicer predvsem z vidika privabljanja tujih strokovnjakov, z namenom zagotavljanja ustrezno usposobljenih kadrov v Republiki Sloveniji.

MGTŠ aktivno sodeluje z gospodarstvom ter resornimi ministrstvi (MNZ, MZZ, MDDSZ) tudi z vidika privabljanja strokovnjakov iz tujine – v okviru medresorske delovne skupine in krizne skupine Gospodarske koordinacije.

Na MGTŠ menimo, da je praktično izobraževanje oziroma zagotavljanje spretnosti izjemno pomembno, ob tem lahko izpostavimo vajeništvo, ki kot že omenjeno nudi še več praktičnega usposabljanja s pomočjo katerega si dijaki pridobijo nujna uporabna znanja, so bolj socializirani in lažje zaposljivi. Menimo, da bi bilo praktično usposabljanje z delom dobrodošlo tudi v višješolskih programih in izobraževanju nasploh.

Oblikovanje ustreznih rešitev pa je vsekakor v pristojnosti več resorjev.

Aktivnosti, ki jih ministrstvo izvaja oziroma načrtuje na področju razvoja kadrov in dviga spretnosti za potrebe gospodarstva

Na MGTŠ se zavedamo, kako pomembni so kakovostni kadri za gospodarstvo, brez usposobljenih, kompetentnih, motiviranih ljudi gospodarstva namreč ni. Nenehno poudarjamo, da je potrebno šolski sistem na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja prilagoditi potrebam gospodarstva, z gospodarstvu prilagojenim izobraževalnim sistemom vplivamo tudi na konkurenčnost slovenskega gospodarstva, ki ustvarja dodano vrednost, prav tako je pomembno poudariti, da bomo z močnim gospodarstvom imeli tudi dobro socialno državo.

Že tretje desetletje izvajamo ukrep **poklicnega in strokovnega izobraževanja**, v okviru katerega delodajalcem, ki praktično usposablajo dijake, sofinanciramo materialne stroške, materialne stroške učnega mesta, nadomestilo prehrane v času praktičnega izobraževanja, stroške prevoza, delovno in zaščitno obleko. Prepoznali smo in tudi mnenje delodajalcev je, da si lahko s pomočjo PSI izobrazijo svoj bodoči kader, ki ga lahko takoj po zaključku izobraževanja zaposlijo, kar je z vidika pomanjkanja kadra izjemnega pomena.

Dijaki v poklicnem in strokovnem izobraževanju dobijo možnost konkretnega dela v delovnem okolju, spoznavanja delovnih procesov, sodelavcev, kar je pozitivno tako za njih kot za delodajalce,

Prav tako od leta 2018 sofinanciramo tudi del stroškov delodajalcem, ki praktično usposablajo dijake, vključene v **vajeništvo**, kot posebno obliko poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki nudi še več praktičnega usposabljanja z delom (minimalno 50% izobraževalnega programa).

Delodajalci imajo na ta način možnost, da si sami vzgojijo bodoči kader, njihovo tveganje pri izbiri kadra se zmanjšuje, prav tako se na ta način se zmanjšuje vrzel med ponudbo in povpraševanjem po kadrih v gospodarstvu na splošno,

Zavedamo se tudi pomembnosti kompetenc **ustvarjalnosti, podjetnosti in inovativnosti**, ki jih zahteva današnji globalni trg. Omenjene kompetence bodo tudi mladi potrebovali na svoji poti, ne glede na to ali jih bo ta vodila na samostojno podjetniško pot ali pa bodo delovali kot zaposleni. Podjetniški proces se namreč začne s potencialnimi podjetniki, ki menijo, da imajo potrebne podjetniške sposobnosti, ki vidijo priložnosti in si te priložnosti tudi želijo izpeljati. Ti potencialni podjetniki dejansko postanejo podjetniki, imajo pomembno vlogo pri razvoju tehnološkega napredka in ekonomskih sprememb ter vplivajo na ustvarjanje delovnih mest, gospodarsko rast, zvišanju produktivnosti,...

Zato si MGTŠ preko izvajalske agencije SPIRIT prizadeva dvigovati interes za podjetniško aktivnost in podjeten način razmišljanja med mladimi z dvigom kompetenc na področju podjetnosti, inovativnosti in ustvarjalnosti. Za **mlade** osnovnih in srednjih šolah izvajamo programe, v okviru katerih spodbujamo aktivnosti razvoja kompetenc podjetnosti, ustvarjalnosti in inovativnosti. Spodbujamo tudi izvajanje tekmovanja najobetavnejših podjetnih idej mladih ter zagotavljamo usposabljanja učiteljev.

Pomen podjetnic v gospodarstvu je precejšen, saj rešujejo problem brezposelnosti ter prispevajo k razvoju družbe, saj se aktivirajo predvsem v segmentih, ki jih

povezujemo s socialnim podjetništvom, družbeno odgovornim podjetništvom, skrbjo za različne socialne potrebe (skrb za ostarele, usposabljanje, izobraževanje, vzgoja). **Žensko podjetništvo** ni samo način za zmanjšanje revščine in brezposelnosti, temveč ob ustrezni podpori predstavlja potencial za gospodarsko rast in nova delovna mesta, zato te segment obravnavamo kot spodbudo za posebne ciljne skupine, ki se soočajo z izzivom podjetništva, hkrati pa to tudi pomeni pomemben prispevek k družbeni blaginji.

Tako je za ženske, ki želijo postati podjetnice, potrebna podpora pred vstopom na podjetniško pot kakor tudi po ustanovitvi podjetja. Zelo pomembno je, da z intenzivnim in daljšim brezplačnim usposabljanjem potencialnim podjetnicam omogočimo pridobitev kompetenc, kar že sedaj izvajamo preko SPIRIT Slovenija.

Na MGRT preko SPIRIT Slovenija zagotavljamo zelo dobro delujoče podporno okolje v okviru slovenskih poslovnih točk – **SPOT Svetovanje**. SPOT Svetovanje zagotavljajo celovite brezplačne podporne storitve potencialnim podjetnikom in podjetjem v vseh fazah razvoja. SPOT Svetovanje zajema poleg postopkov registracije, izbrisa in statusnih sprememb širok razpon storitev tudi osnovno svetovanje, podjetniško mentoriranje, ki zajema presojo poslovne ideje, vodenje in usmerjanje potencialnega podjetnika oziroma MSP skozi poslovne in druge potrebne procese, vključevanje v ustrezna usposabljanja ter identifikacija visoko inovativnih idej in podjetij s potencialom globalne rasti ter napotovanje teh v storitve start-up konzorcija, različne dogodke z namenom spodbujanje podjetniške kulture in povečevanja podjetniške dejavnosti ter kompetenc ter usposabljanja, katerih namen je krepiti znanje in veščine o poslovanju z državo, izvajanje ABC usposabljanja ter informiranje in promocijo, v smislu rednega in ažurnega obveščanja strank o aktivnostih, razpisih in dogodkih na področju spodbujanja podjetništva.

Pripravile:

Alenka Marovt

Petra Šegula

Jana Beton

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

12. 5. 2023